

การวิเคราะห์อุปสงค์สินค้า

คำนำ

การเพิ่มผลผลิตภายในโรงงานใด ๆ ก็ตาม เป็นความพยายามที่จะใช้ปัจจัยการผลิตอันได้แก่ คน วัสดุ เงิน และอุปกรณ์เครื่องจักรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งต้นทุนสินค้าต่อหน่วยที่ต่ำลง กล่าวคือ โรงงานจะสามารถผลิตสินค้าปริมาณเท่าเดิมได้โดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าเดิม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า โรงงานจะสามารถผลิตสินค้าได้ปริมาณมากกว่าเดิมโดยเสียค่าใช้จ่ายเท่าเดิม ซึ่งผลของการเพิ่มผลผลิตส่วนใหญ่จะได้รับต้นทุนสินค้าต่อหน่วยที่ต่ำลงในลักษณะที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีความต้องการวัตถุดิบสำหรับการผลิตในปริมาณเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้นความสำเร็จในการเพิ่มผลผลิตของโรงงานย่อมขึ้นกับว่ามีอุปสงค์สินค้าในตลาดที่จะมารองรับปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ และมีอุปทานวัตถุดิบสำหรับการผลิตเพียงพอที่จะนำมาป้อนโรงงานหรือไม่ ซึ่งปัจจัยทั้งสองนี้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญของการเพิ่มผลผลิตในโรงงานที่จะต้องนำมาพิจารณา

ดังนั้น ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์อุปสงค์สินค้า เพื่อดูว่าเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มผลผลิตมากน้อยเพียงใด สำหรับการวิเคราะห์อุปทานวัตถุดิบหลักจะได้วิเคราะห์ในบทถัดไป

ข้อมูลทางการตลาดสินค้าของโรงงานตัวอย่าง

ขั้นตอนนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดสินค้าของโรงงานตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะการดำเนินงานทางการตลาด รวมทั้งความสามารถและข้อจำกัดในการดำเนินงาน ซึ่งข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของโรงงานตัวอย่าง

ก. ผลิตภัณฑ์

โรงงานตัวอย่างนี้เป็นโรงงานอาหารกระป๋องที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องมากมายหลายชนิด โดยกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์เหล่านี้ คล้ายคลึงกันและใช้อุปกรณ์การผลิตหลักที่เหมือนกัน (รายละเอียดกรรมวิธีนี้ได้อธิบายไว้ในบทที่ 4) รายละเอียดผลิตภัณฑ์มีดังนี้คือ

1. ผลิตภัณฑ์ประเภทเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง (Canned Meat Products)

โดยสามารถแยกออกเป็น 3 พวกใหญ่ คือ

ก) ผลิตภัณฑ์พวกเนื้อวัวบรรจุกระป๋อง (Canned beef Products)

ได้แก่

- 1) เนื้อทากระเทียมพริกไทยบรรจุกระป๋อง
- 2) เนื้อต้มเค็มบรรจุกระป๋อง
- 3) สตูเนื้อบรรจุกระป๋อง
- 4) สะเตกเนื้อบรรจุกระป๋อง
- 5) แกงเผ็ดเนื้อบรรจุกระป๋อง
- 6) แกงเขียวหวานเนื้อบรรจุกระป๋อง

7) แพนงเนื้อบรรจุกระป๋อง

8) มัสมั่นเนื้อบรรจุกระป๋อง

9) กระหรี่เนื้อบรรจุกระป๋อง

ข) ผลิตภัณฑ์พวกเนื้อหมูบรรจุกระป๋อง (Canned Pork Products)

ได้แก่

1) ซาหมูต้มเค็มบรรจุกระป๋อง

2) ซาหมูน้ำแดงบรรจุกระป๋อง

ค) ผลิตภัณฑ์พวกเนื้อไก่บรรจุกระป๋อง (Canned Chicken Products)

ได้แก่

1) ไก่ทากระเทียมพริกไทยบรรจุกระป๋อง

- 2) สตูดิโอบรรจุกระป๋อง
- 3) สะเทกโกบรรจุกระป๋อง
- 4) แกงเผ็ดโกบรรจุกระป๋อง
- 5) แกงเขียวหวานโกบรรจุกระป๋อง
- 6) มีสมันโกบรรจุกระป๋อง
- 7) กระทรีโกบรรจุกระป๋อง
- 8) โกน้ำแดงบรรจุกระป๋อง
- 9) ปีกโกน้ำแดงบรรจุกระป๋อง
- 10) บองโกเหาะแดงบรรจุกระป๋อง
- 11) ปีกโกเหาะแดงบรรจุกระป๋อง

2. ผลิตภัณฑ์ประเภทปลาบรรจุกระป๋อง (Canned Fish Products)

ปัจจุบันทำการผลิตเพียงชนิดเดียว คือ ปลาซาร์ดีนในซอสมะเขือเทศบรรจุกระป๋อง

ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องจำหน่ายเฉพาะภายในประเทศ ส่วนปลาบรรจุกระป๋องส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ มีจำนวนส่วนที่เกินหรือเหลือจากการส่งออกเล็กน้อยเท่านั้นที่จำหน่ายในประเทศ

ข. ช่องทางการจำหน่าย

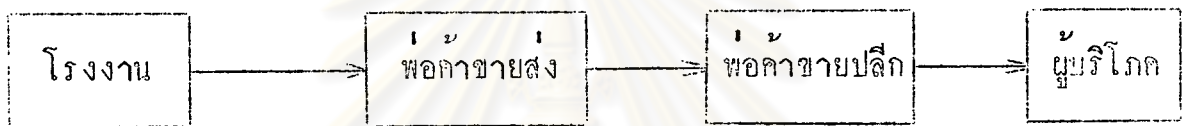
ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโรงงานตัวอย่างนี้สามารถแยกออกได้เป็น 2 ช่องทาง คือ

1. ช่องทางการจำหน่ายภายในประเทศ

ผลิตภัณฑ์ประเภทเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง อื่นใดแก่ เนื้อกระป๋อง หมูกระป๋อง และไก่กระป๋อง ของโรงงานตัวอย่างนี้เป็นผลิตภัณฑ์ของโรงงานที่จำหน่ายภายใน

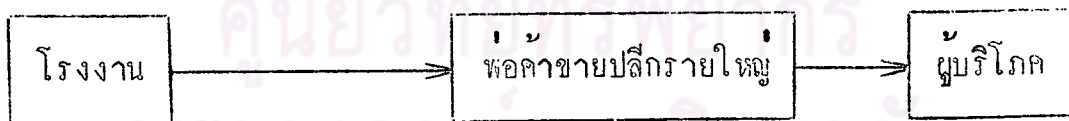
ประเทศเท่านั้น ยังมีได้มีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยมีการจำหน่ายทั้งใน กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ทั้งภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคใต้ ซึ่งมีช่องทางการจำหน่ายดังนี้ คือ

ก) ช่องทางการจำหน่ายโดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโรงงานตัวอย่างให้แก่พ่อค้าชายส่ง ซึ่งพ่อค้าชายส่งจะขายให้กับพ่อค้าชายปลีกทั้งในต่างจังหวัดและกรุงเทพ แล้วพ่อค้าชายปลีกจึงขายต่อไปให้กับผู้บริโภค ดังแสดงในรูปที่ 1.

รูปที่ 1 ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในประเทศของโรงงานตัวอย่าง โดยผ่านพ่อค้าชายส่ง

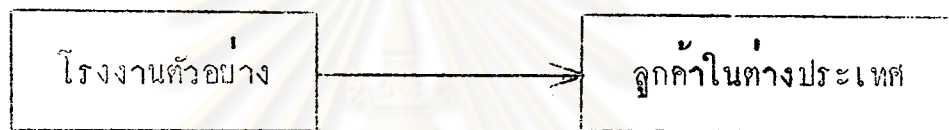
ข) ช่องทางการจำหน่ายโดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโรงงานตัวอย่างให้แก่พ่อค้าชายปลีกรายใหญ่ ได้แก่ ห้างเซ็นทรัล ห้างไทยไดมารู ร้านสหกรณ์ รวมทั้งซูเปอร์มาร์เก็ตอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่เฉพาะในกรุงเทพ แล้วพ่อค้าชายปลีกรายใหญ่เหล่านี้จึงขายต่อไปให้กับผู้บริโภค ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในประเทศของโรงงานตัวอย่าง โดยไม่ผ่านพ่อค้าชายส่ง

2. ช่องทางการจำหน่ายไปยังต่างประเทศ

โรงงานตัวอย่างนี้เพิ่งจะได้มีการส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเมื่อประมาณ 2 ปีมานี้ โดยส่งผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวคือ "ปลาซาร์ดีนในซอสมะเขือเทศ" ไปจำหน่ายยังประเทศฟิลิปปินส์ ไนจีเรีย และศรีลังกา โดยมีช่องทางการจำหน่ายจากโรงงานผู้ผลิตส่งออกไปยังต่างประเทศเอง โดยมีใต๋มานเอเยนต์หรือพ่อค้าส่งออกภายในประเทศ ดังแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศของโรงงานตัวอย่าง

ค. ภาวะการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโรงงานตัวอย่าง

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ประเภทเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศของโรงงานมีภาวะการจำหน่ายไม่ค่อยแตกต่างกันเท่าใดนักในแต่ละปี โดยมีปริมาณการขายประมาณปีละ 200 ตัน โดยเฉลี่ย ส่วนปริมาณการขายในแต่ละเดือนจะมีลักษณะการจำหน่ายได้มากน้อยตามฤดูกาล อันเนื่องมาจากตัวลักษณะของผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่มีใต๋จ๋า เป็นต่อการค้ารังซีฟ เพราะว่คนไทยเรามักจะนิยมบริโภคของสดและอาหาร เหล่านี้ก็สามารถหาซื้อได้ตามร้านขายอาหารและตลาดสดทั่วไป ลูกค้าที่ซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านี้มักซื้อเพื่อใต๋เป็นของฝากในวันตรุษ ใต๋เป็นของใต๋บาครในเทศกาลทำบุญต่าง ๆ และมีลูกค้าที่ซื้อเพราะศึคใต๋ใจในรสชาติรวมทั้งต้องการความสะดวกในการบริโภคและจัดหาในเวลาที่ต้องการ ดังนั้นในช่วงที่มีภาวะการจำหน่ายสูงจะอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม อันเป็นช่วงเทศกาล ส่วนช่วงที่มีภาวะการจำหน่ายต่ำจะอยู่ในระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีผลใต๋ได้แก่มะม่วง ทุเรียน ออกจำหน่ายตามท้องตลาดมากมายและวางเว่นจากงานเทศกาล เพราะฉะนั้น ก่่าดงการซื้ออันจำกัดของผู้บริโภคจึงอาจหันไปซื้อพวกผลใต๋เหล่านี้

ตารางที่ 1 ปริมาณการขายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศ
ของโรงงานตัวอย่าง ปี 2519-2521

หน่วย : กิโลกรัม

	ปี 2519			รวม
	ไก่กระป๋อง	หมูกระป๋อง	เนื้อกระป๋อง	
มกราคม	7,116	3,825	3,205	14,146
กุมภาพันธ์	7,765	3,910	3,603	15,278
มีนาคม	7,985	4,487	3,902	16,374
เมษายน	7,124	3,678	3,945	14,747
พฤษภาคม	7,450	3,854	3,414	14,718
มิถุนายน	7,842	4,050	3,810	15,702
กรกฎาคม	8,922	4,955	4,715	18,592
สิงหาคม	9,825	6,415	4,826	21,066
กันยายน	11,565	6,120	5,988	23,673
ตุลาคม	12,468	8,210	7,120	27,798
พฤศจิกายน	14,506	8,890	6,860	30,256
ธันวาคม	12,415	7,980	7,815	28,210
รวม	114,983	66,374	59,203	240,560

ตารางที่ 1 ปริมาณการขายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศ
ของโรงงานตัวอย่าง ปี 2519-2521 (ต่อ)
หน่วย : กิโลกรัม

	ปี 2520			
	ไก่กระป๋อง	หมูกระป๋อง	เนื้อกระป๋อง	รวม
มกราคม	7,271	3,715	3,556	14,542
กุมภาพันธ์	7,875	4,024	3,852	15,751
มีนาคม	8,587	4,389	4,199	17,173
เมษายน	7,782	3,975	3,805	15,562
พฤษภาคม	7,320	3,740	3,580	14,640
มิถุนายน	7,728	3,949	3,780	15,457
กรกฎาคม	9,530	4,869	4,661	19,060
สิงหาคม	10,848	5,543	5,306	21,697
กันยายน	12,435	6,379	6,106	24,970
ตุลาคม	14,725	7,523	7,202	29,450
พฤศจิกายน	13,304	6,838	6,545	26,767
ธันวาคม	6,304 *	3,262 *	3,262 *	12,908 *
รวม	113,919	58,204	55,854	227,977

ตารางที่ 1 ปริมาณการขายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศของโรงงาน
ตัวอย่าง ปี 2519-2521 (ต่อ)

หน่วย : กิโลกรัม

	ปี 2521			
	ไก่กระป๋อง	หมูกระป๋อง	เนื้อกระป๋อง	รวม
มกราคม	3,154 *	1,583 *	1,570 *	6,307 *
กุมภาพันธ์	5,692	2,858	2,834	11,384
มีนาคม	10,902	5,473	5,429	21,804
เมษายน	7,000	3,515	3,486	14,001
พฤษภาคม	6,372	4,203	4,169	16,744
มิถุนายน	7,745	3,889	3,857	15,491
กรกฎาคม	7,945	3,988	3,956	15,889
สิงหาคม	7,472 *	3,751 *	3,721 *	14,944 *
กันยายน	6,847 *	3,437 *	3,410 *	13,694 *
ตุลาคม	6,965 *	3,497 *	3,469 *	13,931 *
พฤศจิกายน	5,829 *	2,926 *	2,903 *	11,658 *
ธันวาคม	8,966	4,501	4,465	17,932
รวม	86,889	43,621	43,269	173,779

ที่มา : โรงงานตัวอย่าง

* ปริมาณการขายต่ำกว่าที่ควรจะเป็นอันเนื่องมาจากโรงงานมีสินค้า
จำหน่ายไม่เพียงพอ เพราะว่าหันไปผลิตปลากระป๋องเพื่อส่งออก

เป็นเหตุให้การจำหน่ายลดต่ำลง

ซึ่งรายละเอียดปริมาณการขายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงาน ตัวอย่างปี 2519-2521 ได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 ส่วนปริมาณการส่งออกปลากระป๋อง ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 เหตุที่ไม่สามารถมีข้อมูลปริมาณการขายย้อนหลังไปหลายปี กว่านี้ ก็เนื่องจากว่าทางโรงงานตัวอย่างมิได้มีการเก็บตัวเลขไว้ เพิ่งจะเริ่มมีการ เก็บตัวเลขเป็นหลักฐานในปี 2519 มานี้เอง จากตารางที่ 1 จะพบว่า ปริมาณการขาย ไก่กระป๋องจะมีปริมาณประมาณครึ่งหนึ่งของยอดการขายทั้งหมด ส่วนเนื้อกระป๋องและหมู กระป๋องมีปริมาณการขายพอ ๆ กัน และปริมาณการขายในช่วงที่มีเครื่องหมายคอกจันทร์ ก่ากับแสดงให้ทราบว่า เป็นปริมาณการขายที่ต่ำกว่าที่จะเป็น อันเนื่องมาจากทางโรงงาน ตัวอย่างมีผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอที่จะจำหน่าย เพราะฉะนั้นไปผลิตปลากระป๋องเพื่อส่งออก

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่าง ปี 2520-2521

หน่วย : กิโลกรัม

ประเทศผู้ซื้อ	ปี 2520	ปี 2521
ฟิลิปปินส์	142,000	71,000
สิงคโปร์	-	49,900 *
ศรีลังกา	-	20,720
ไนจีเรีย	-	75,260
รวม	142,000	216,680

ที่มา : โรงงานตัวอย่าง

* สิงคโปร์ เป็นประเทศตัวกลางส่งต่อปลากระป๋องจำนวนนี้ไปยังศรีลังกา

ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ทางโรงงานตัวอย่างขาดการวางแผนงานทางการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะการตลาด จึงพลาดโอกาสที่จะมีรายได้จากการจำหน่ายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศส่วนที่ขาดไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเริ่มมีการส่งออกโดยในปี 2520 เป็นปีแรกที่มีการส่งออก ซึ่งส่งออกได้ 142 ตัน ส่วนปี 2521 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 216.68 ตัน

การวิเคราะห์อุปสงค์สินค้า

ขั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการตลาดของอุตสาหกรรมเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องและอุตสาหกรรมปลากระป๋องในประเทศมาทำการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มความต้องการสินค้าในอนาคตของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งประเมินความต้องการสินค้าของโรงงานตัวอย่างในอนาคต

ก. การวิเคราะห์อุปสงค์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง

1. โครงสร้างของอุตสาหกรรมเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง

ปัจจุบันอุตสาหกรรมเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องในประเทศไทย ประกอบด้วยโรงงานแปรรูปอยู่ประมาณ 6 โรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการผลิตผัก, ผลไม้และปลากระป๋องควบคู่ไปกับการผลิตเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง ดังมีรายชื่อและกำลังผลิตที่จดทะเบียนไว้ ดังต่อไปนี้ คือ (รายละเอียดดูได้จากภาคผนวก ก)

ก) บริษัทอาหารดิ๊กซ์โก้ จำกัด มีกำลังผลิต ผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์กระป๋องรวมกันประมาณ 1,800,000 กระป๋องต่อปี

ข) บริษัทมาดีบางกอก จำกัด มีกำลังผลิตเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง 750,000 กระป๋องต่อปี

ค) ทอฮาอุตสาหกรรม มีกำลังผลิตเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง 60,000 กระป๋องต่อปี

ง) หจก. โรงงานอาหารกระป๋องแสนดาว มีกำลังผลิตเนื้อสัตว์และปลากระป๋องรวมกัน 3,500,000 กระป๋อง ต่อปี

จ) บริษัท พูนอินทัง่วนอะอุตสาหกรรม จำกัด มีกำลังผลิตเนื้อสัตว์กระป๋อง 120,000 กระป๋องต่อปี

ณ) องค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป (ไม่ได้แจ้งกำลังผลิตไว้)

ตัวเลขกำลังผลิตต่อปีนี้เป็นตัวเลขที่ทางโรงงานแจ้งต่อกองควบคุมโรงงานในการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน โดยเป็นปริมาณการผลิตที่ทางโรงงานประมาณว่าจะผลิตในแต่ละปี ส่วนปริมาณที่ผลิตจริงย่อมสุดแล้วแต่ภาวะการจำหน่ายในตลาดของแต่ละโรงงาน

โรงงานทั้งหมดนี้เป็นโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล ซึ่งยังมีอยู่อีกบริษัทหนึ่ง คือ บริษัท ทรอปิคอลแคนนิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทซึ่งเพิ่งจะได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2521 แต่ยังไม่ได้เปิดดำเนินการโดยมีโครงการที่จะผลิตทั้งผัก ผลไม้ อาหารทะเล และเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง

2. การวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาด

ก) การวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศ

ตลาดภายในประเทศของเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องมีทั้งภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคใต้ รวมทั้งภาคตะวันออก ซึ่งผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องที่จำหน่ายอยู่ในตลาดนี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนน้อยมากที่เป็นผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ซึ่งเราจะเห็นได้จากสถิติการนำเข้าเนื้อสัตว์กระป๋องของประเทศไทย ในตารางที่ 3 ว่า มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าที่ต่ำ โดยในปี 2521 มีปริมาณนำเข้าเพียง 9,241 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 460,718 บาท เท่านั้น โดยส่วนใหญ่

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อสัตว์กระป๋องของประเทศไทย ปี 2518-ปี 2521

(แยกตามประเทศผู้ขาย)

ปริมาณ : กิโลกรัม

มูลค่า : บาท (ซี.ไอ.เอฟ.)

ชื่อประเทศ	ปี 2518		ปี 2519		ปี 2520		ปี 2521	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
<u>เอเชีย</u>								
สาธารณรัฐประชาชนจีน	-	-	12	596	-	-	614	20,361
รวม (เฉพาะทวีปเอเชีย)	-	-	12	596	-	-	614	20,361
<u>ยุโรป</u>								
แคนาดา	4,210	199,476	5,516	232,806	17,545	778,017	3,722	211,398
ฝรั่งเศส	930	51,768	-	-	787	55,344	326	19,261
อิตาลี	315	41,286	120	20,538	-	-	50	3,287
เนเธอร์แลนด์	-	-	545	40,038	-	-	-	-
อังกฤษ	275	10,313	158	7,648	77	4,449	104	6,813
รวม (เฉพาะทวีปยุโรป)	5,730	302,849	5,97	301,030	18,409	837,810	4,202	240,759
<u>อเมริกาใต้</u>								
บราซิล	2,537	112,735	-	-	408	20,022	-	-
รวม (เฉพาะทวีปอเมริกาใต้)	2,537	112,735	-	-	408	20,022	-	-

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อสัตว์กระป๋องของประเทศไทย ปี 2518- ปี 2521 (ต่อ)
(แยกตามประเทศผู้ขาย)

ปริมาณ : กิโลกรัม

มูลค่า : บาท (ซี.ไอ.เอฟ.)

ชื่อประเทศ	ปี 2518		ปี 2519		ปี 2520		ปี 2521	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
<u>อเมริกาเหนือ</u>								
สหรัฐอเมริกา	7,968	266,686	4,967	171,442	5,668	260,610	4,425	199,598
รวม (เฉพาะทวีปอเมริกาเหนือ)	7,968	266,686	4,967	171,442	5,668	260,610	4,425	199,598
<u>โอเชียเนีย</u>								
ออสเตรเลีย	850	37,467	163	7,926	56	3,801	-	-
รวม (เฉพาะทวีปโอเชียเนีย)	850	37,467	163	7,926	56	3,801	-	-
รวมทั้งหมด	17,085	719,731	11,121	480,994	24,541	1,122,243	9,241	460,718

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ศูนย์วิทยุโทรสาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา

ในการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศนี้ต้องการข้อมูลปริมาณการขายเนื้อสัตว์กระป๋องภายในประเทศของผู้ผลิตแต่ละรายย้อนหลังไป ซึ่งเมื่อนำมารวมกันกับข้อมูลปริมาณนำเข้าในแต่ละปี ก็จะได้ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดในประเทศแต่ละปีในอดีต ซึ่งจะช่วยให้เรามองเห็นแนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศว่ามีแนวโน้มอย่างไร

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อมูลปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศของผู้ผลิตแต่ละราย ไม่สามารถหามาได้ครบในการวิจัยนี้ จึงได้ทำการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศโดยใช้ข้อมูลปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศย้อนหลังของโรงงานมาตรฐาน ซึ่งโรงงานมาตรฐานนี้มีผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องจำหน่ายในตลาดโดยไม่เคยประสบภาวะสินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และโรงงานมาตรฐานนี้ทราบส่วนแบ่งในตลาดที่ค่อนข้างถูกต้อง มาทำการประมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศแต่ละปีในอดีตแล้วทำการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการนี้ไปในอนาคตซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ

- 1) รวบรวมข้อมูลปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศของโรงงานมาตรฐานดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 ซึ่งโรงงานมาตรฐานนี้มีปริมาณการขายเป็น 20% ของตลาด ในที่นี้ขอสงวนนามของโรงงานมาตรฐานเพื่อความเหมาะสม
- 2) ทำการประมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศแต่ละปีในอดีตจากส่วนแบ่งในตลาดของโรงงานมาตรฐาน โดยใช้ค่า 0.20 ทหารค่าปริมาณการขายในแต่ละปี ตัวอย่างเช่น ในปี 2513 โรงงานมาตรฐานนี้มีปริมาณการขายเท่ากับ 187,033 ซึ่งคิดเป็น 20% ของปริมาณการขายทั้งหมดของตลาดในประเทศ เพราะฉะนั้น

ตารางที่ 4 ปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศของ
โรงงานมาตรฐาน ปี 2513 - 2521

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณ
2513	187,033
2514	228,699
2515	216,424
2516	201,614
2517	242,483
2518	217,536
2519	190,522
2520	209,864
2521	223,105

ที่มา : โรงงานมาตรฐาน

ปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศในปี 2513 เท่ากับ
187,033 \div 0.20 ซึ่งใกล้เคียงเท่ากับ 935,165 ผลการคำนวณทั้งหมดแสดงในตาราง
ที่ 5

3) จำนวนหาสมการพยากรณ์ความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาด
ในประเทศที่เหมาะสมกับข้อมูลปริมาณความต้องการในตารางที่ 5 มากที่สุด และทำการ
พยากรณ์ความต้องการไปในอนาคต

ตารางที่ 5 ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายใน
ประเทศไทยประมาณ ปี 2513 - 2521

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณ
2513	935,165
2514	1,143,495
2515	1,082,120
2516	1,008,070
2517	1,212,415
2518	1,087,680
2519	952,610
2520	1,049,320
2521	1,115,525

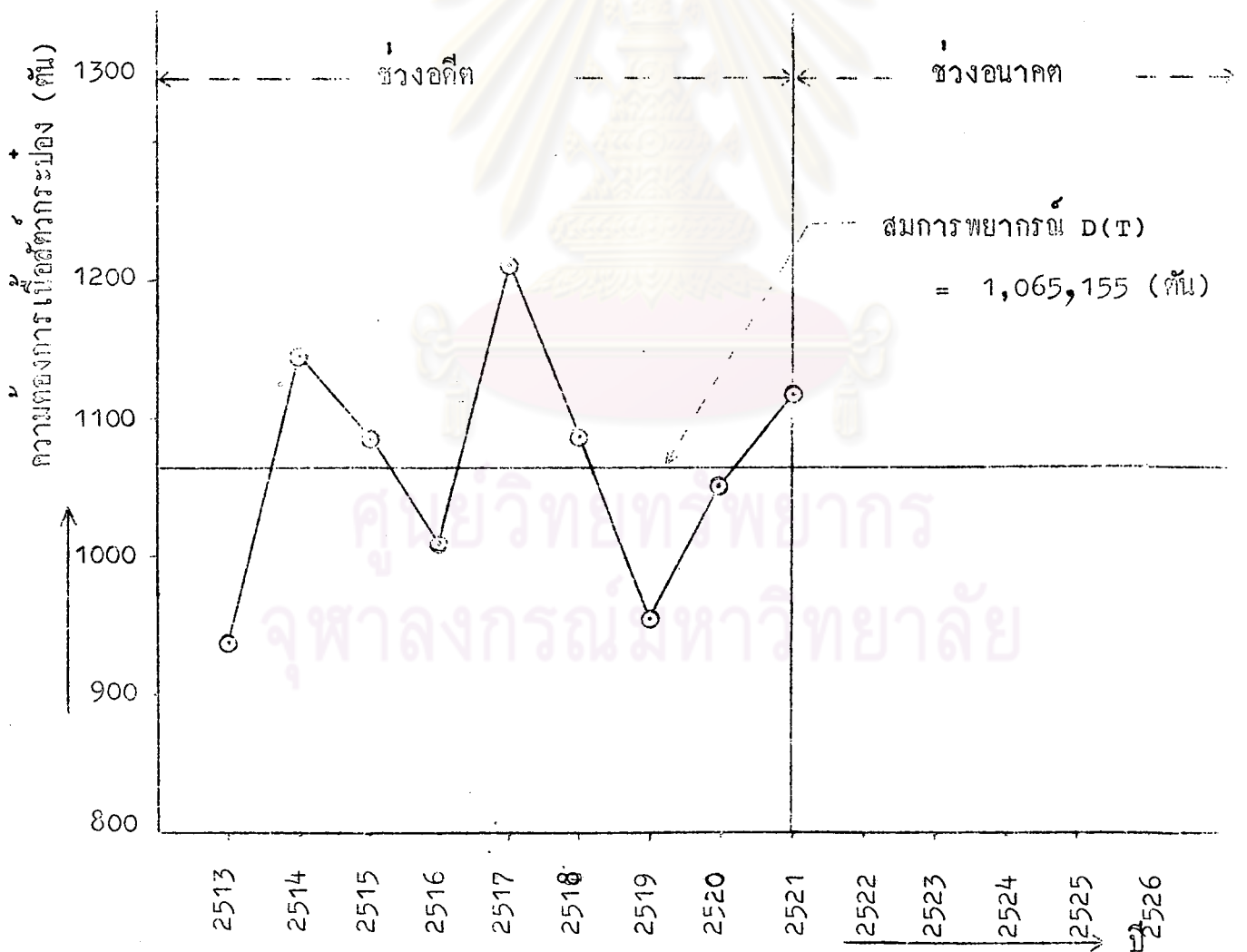
ที่มา : ประมาณการจากปริมาณขายของโรงงานมาตรฐานซึ่งทราบส่วนแบ่งตลาด

ในที่นี้ คำนวณหาสมการพยากรณ์ความต้องการ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
(รายละเอียดของโปรแกรมแสดงไว้ในภาคผนวก ค.) ซึ่งได้ผลลัพธ์ออกมาว่า สมการ
พยากรณ์ความต้องการที่เหมาะสมกับข้อมูลมากที่สุด คือ สมการพยากรณ์แบบ Constant
Forecaster มีรูปสมการ คือ

$$D(T) = 1,065,155 \quad (\text{หน่วยกิโลกรัม})$$

โดยมี ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 89,602 กิโลกรัม

ซึ่งหมายความว่า ในอดีตที่ผ่านมามีความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศมีลักษณะค่อนข้างคงที่ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าเราทำการพยากรณ์โดยถือว่าหลังจากอดีตจะต่อเนื่องไปในอนาคต เราจะสรุปได้ว่า ความต้องการเนื้อสัตว์กระป๋องภายในประเทศไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเราสามารถพยากรณ์ความต้องการในอนาคตได้ด้วยความเชื่อมั่น 95% ว่า ค่าความต้องการเนื้อสัตว์กระป๋องของตลาดภายในประเทศจะอยู่ระหว่าง 885,951 กิโลกรัมถึง 1,244,359 กิโลกรัม แสดงให้เห็นแนวโน้มในรูปที่ 4 และผลของการพยากรณ์แสดงในตารางที่ 6

รูปที่ 4 แสดงแนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศ

ตารางที่ 6 แสดงผลการพยากรณ์ความต้องการเนื้อสัตว์ประเภท
ภายในประเทศ ปี 2522 - 2526

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณความต้องการ
2522	1,065,155
2523	1,065,155
2524	1,065,155
2525	1,065,155
2526	1,065,155

ข) การวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออกเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของประเทศ

ไทย

การส่งออกเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง เพิ่งจะได้เริ่มมีการส่งออกเมื่อปี 2518 มานี้เอง ซึ่งมีสถิติปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสัตว์กระป๋องของประเทศไทย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7 ซึ่งจากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ตลาดที่สำคัญสำหรับผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์กระป๋องของไทยเรา ก็คือ ฮองกง ซึ่งได้มีการส่งออกเรื่อยมาตั้งแต่ปี 2518 และสิงคโปร์ ซึ่งได้เริ่มมีการส่งออกใหม่ในปี 2520 ส่วนอินโดนีเซียเพิ่งจะมีการส่งออกในปี 2521 นี้เอง

จากข้อมูลปริมาณการส่งออกเนื้อสัตว์กระป๋องในตารางที่ 7 นี้ เมื่อนำมาวิเคราะห์แนวโน้ม โดยคำนวณหา สมการพยากรณ์ที่เหมาะสมกับข้อมูลมากที่สุดด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในภาคผนวก ค จะได้ผลดังแสดงในรูปที่ 5 และผลการพยากรณ์ แนวโน้มการส่งออกแสดงไว้ในตารางที่ 8 โดยสรุปผลได้ว่า แนวโน้มการส่งออกเนื้อสัตว์

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสัตว์กระป๋องของประเทศไทย ปี 2518 - ปี 2521

(แยกตามประเทศที่รับซื้อ)

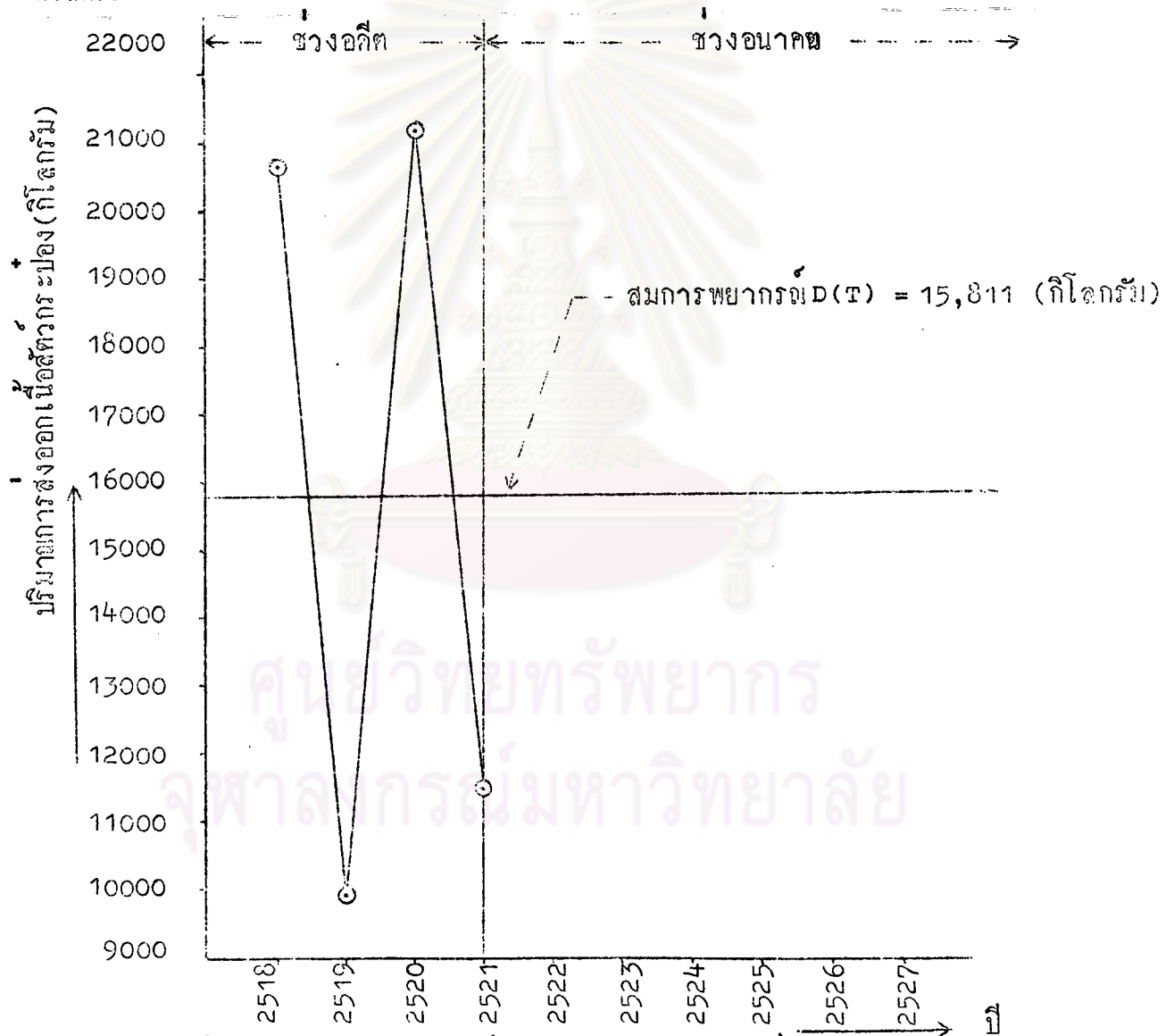
ปริมาณ : กิโลกรัม

มูลค่า : บาท(เอฟ.โอ.บี.)

ชื่อประเทศ	ปี 2518		ปี 2519		ปี 2520		ปี 2521	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
<u>เอเชีย</u>								
ฮ่องกง	3,844	438,290	6,007	171,044	5,400	176,413	3,403	202,722
สิงคโปร์	3,000	68,470	-	-	3,771	453,736	5,588	288,637
ลาว	7,414	252,915	-	-	-	-	-	-
มาเลเซีย	-	-	1,600	23,850	6,960	119,158	-	-
อินโดนีเซีย	-	-	-	-	-	-	2,400	616,268
ไต้หวัน	4,200	73,260	-	-	-	-	-	-
รวม(เฉพาะทวีปเอเชีย)	18,458	833,535	7,607	194,894	21,131	729,307	11,391	1,107,627
<u>ยุโรป</u>								
เบลเยียม	600	37,648	600	19,967	-	-	-	-
ฝรั่งเศส	1,632	115,995	-	-	-	-	-	-
อังกฤษ	-	-	-	-	70	713	-	-
รวม(เฉพาะทวีปยุโรป)	2,232	153,643	600	19,967	70	713	-	-
<u>อเมริกาเหนือ</u>								
สหรัฐอเมริกา	-	-	1,678	228,393	-	-	80	611
รวม(เฉพาะทวีปอเมริกาเหนือ)	-	-	1,678	228,393	-	-	80	611
รวมทั้งหมด	20,690	987,178	9,885	443,254	21,201	730,020	11,471	1,108,238

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

กระจกของไทยเราไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยได้สมการพยากรณ์เป็นแบบ Constant Forecaster มีรูปสมการคือ $D(T) = 15,811$ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5,966 กิโลกรัม ซึ่งหมายความว่า เราสามารถมีความเชื่อมั่นได้ 95 % ว่า ปริมาณการส่งออกเนื้อสัตว์กระจกของไทยจะมีปริมาณอยู่ระหว่าง 3,879 ถึง 27,743 กิโลกรัม

รูปที่ 5 แสดงแนวโน้มการส่งออกเนื้อสัตว์กระจกของประเทศไทย

ตารางที่ ๒ แสดงผลการขยายการผลิตปริมาณการส่งออกเนื้อสัตว์กระป๋องของ
ประเทศไทย ปี 2522 - 2526

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณส่งออก
2522	15,811
2523	15,811
2524	15,811
2525	15,811
2526	15,811

3. การประเมินความต้องการผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงาน
ตัวอย่างในอนาคต

ทั้งนี้กล่าวไว้ในหัวข้อข้อมูลทางการตลาดสินค้าของโรงงานตัวอย่างว่า
ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงานตัวอย่างจำหน่ายเฉพาะตลาดภายในประเทศ
เท่านั้น ยังมีได้มีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ และข้อมูลปริมาณการขายที่สามารถ
รวบรวมได้แสดงไว้ในตารางที่ 1. ซึ่งสรุปได้ว่า

ปี 2519	มีปริมาณขายเนื้อสัตว์กระป๋องเท่ากับ	240,560 กิโลกรัม
ปี 2520	มีปริมาณขายเนื้อสัตว์กระป๋องเท่ากับ	227,977 กิโลกรัม
ปี 2521	มีปริมาณขายเนื้อสัตว์กระป๋องเท่ากับ	173,779 กิโลกรัม

ซึ่งข้อมูลปริมาณการขายปี 2520 และปี 2521 ไม่สามารถใช้แทนความต้องการของผู้บริโภคในผลิตภัณฑ์ของโรงงานตัวอย่างได้ เนื่องจากทางโรงงานตัวอย่างหันไปผลิตปลากระป๋องส่งออก ทำให้มีผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์กระป๋องจำหน่ายไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะฉะนั้นในการพยากรณ์หรือประเมินความต้องการในอนาคตจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ได้ จำเป็นที่จะต้องทำการพยากรณ์ความต้องการโดยใช้วิธีประมาณจากส่วนแบ่งตลาดของโรงงานตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

ก) คำนวณหาส่วนแบ่งการขายผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องในตลาดภายในประเทศของโรงงานตัวอย่าง

ในที่นี้ สามารถคำนวณได้โดยใช้ ข้อมูลปริมาณการขายของโรงงานตัวอย่างในปี 2519 ซึ่งไม่เกิดภาวะขาดสินค้าจำหน่าย โดยอาจถือได้ว่าเป็นปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์ของโรงงานตัวอย่างในปี 2519 แล้วให้คิดเทียบว่าเป็นที่เปอร์เซ็นต์ของปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดทั้งหมดภายในประเทศในปี 2519 ซึ่งมีข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 5 การคำนวณมีดังนี้คือ

ปริมาณขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงานตัวอย่างปี 2519 = 240,560 กิโลกรัม

ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาด ปี 2519 = 952,610 กิโลกรัม

∴ ส่วนแบ่งการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงานตัวอย่างในตลาดภายในประเทศ

$$= \frac{240,560}{952,610} \times 100$$

$$= 25 \%$$

ข) ประเมินความต้องการเนื้อสัตว์กระป๋องของโรงงานตัวอย่างในอนาคต

จากการพยากรณ์ความต้องการเนื้อสัตว์กระป๋องของตลาดภายในประเทศ ปี 2522 - ปี 2526 ปรากฏว่า มีปริมาณความต้องการเท่ากับ 1,065,155 (ดังปรากฏในตารางที่ 6) เพราะฉะนั้น ถ้าตั้งข้อสมมติว่า ในปี 2522- 2526 โรงงานตัวอย่างยังมีส่วนแบ่งในตลาดอยู่ 25 % เราก็จะสามารถคำนวณหรือประเมินความต้องการเนื้อสัตว์กระป๋องของโรงงานในอนาคตได้ โดยมีค่าเท่ากับ $0.25 \times 1,065,155 = 266,288$ กิโลกรัม ผลการประเมินแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงผลการประเมินความต้องการเนื้อสัตว์กระป๋องของตลาดในประเทศของโรงงานตัวอย่าง ปี 2522 - 2526

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณความต้องการ
2522	266,288
2523	266,288
2524	266,288
2525	266,288
2526	266,288

ข. การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าบรรจุกระป๋อง

1. โครงสร้างของอุตสาหกรรมปลาบรรจุกระป๋อง

ผลิตภัณฑ์ปลาบรรจุกระป๋องจัดเป็นผลิตภัณฑ์อาหารทะเลบรรจุกระป๋องที่สำคัญ โดยปริมาณส่วนใหญ่ของผลิตภัณฑ์อาหารทะเลกระป๋องที่ผลิตจะเป็นปลากระป๋อง ได้แก่ ปลาจาระเม็ดกระป๋อง และปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง นอกนั้นเป็นพวก ปลา กุ้ง และหอยบรรจุกระป๋อง ซึ่งอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋องแต่เดิมเป็นการผลิตควบคู่กับการผลิตอาหารกระป๋องชนิดอื่น ๆ เឹងจะเริ่มมีการพัฒนาอย่างจริงจังในปี 2515 มานี้เอง โดยทางสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้สิทธิส่งเสริมการลงทุนแก่บริษัท ซาฟโคลด จำกัด เป็นบริษัทแรก และเป็นบริษัทผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋องโดยเฉพาะ โดยผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของบริษัทส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ จากนั้นมาอุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋องก็ได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนสามารถส่งเป็นสินค้าออกที่ทำรายได้เข้าประเทศที่สำคัญ โดยในปี 2518 สามารถส่งออกเป็นมูลค่าถึง 86.4 ล้านบาท โดยส่งออกคิดเป็นมูลค่าส่งออกมากกว่าปี 2517 ถึง 5 เท่า โดยปี 2517 ส่งออกเพียง 17.6 ล้านบาท และมาในปี 2520 ก็มีการส่งออกอาหารทะเลกระป๋องคิดเป็นมูลค่าถึง 414.4 ล้านบาท ซึ่งแนวโน้มในการส่งออกนี้ของไทยยังมีแนวโน้มที่ดีอยู่ รวมทั้งทางกระทรวงอุตสาหกรรมได้เล็งเห็นความสำคัญนี้โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้จัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมปลาจาระเม็ดกระป๋องขึ้น และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 91 ตอนที่ 130 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2517 และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมปลาทูน่ากระป๋องโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 226 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2518 เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ปัจจุบัน มีโรงงานที่ผลิตอาหารทะเลกระป๋องในประเทศไทยอยู่ประมาณ 20 กว่าโรงงาน โรงงานส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และสมุทรสาคร มีอยู่ส่วนน้อยที่ตั้งอยู่จังหวัดริมทะเลบางจังหวัด ได้แก่ ตราด ภูเก็ต

สุราษฎร์ธานี สงขลา และปัตตานี (รายละเอียบรายชื่อโรงงาน สถานที่ตั้งและกำลังผลิตของโรงงานผลิตเนื้อสัตว์และอาหารทะเลกระป๋องแปรงไว้ในภาคผนวก ก และภาคผนวก ข) ซึ่งเราสามารถแบ่งชนิดโรงงานเหล่านี้ได้ 2 ประเภท ดังนี้คือ

ก) โรงงานผลิตอาหารทะเลกระป๋องที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล

โรงงานประเภทนี้เป็นโรงงานขนาดใหญ่ มีกรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัย และเน้นผลิตเฉพาะอาหารทะเลกระป๋อง โดยผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ปัจจุบันมีอยู่ 5 โรงงานที่เปิดดำเนินการแล้วได้แก่

- 1) บริษัท ราชโกลด์ (ประเทศไทย) จำกัด เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 27 ธันวาคม 2517
- 2) บริษัท นิวเมียร์ฟู๊ด จำกัด เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2518
- 3) บริษัท ไทยแคนเนอริ จำกัด เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม 2519
- 4) บริษัท ลอยด์แอนด์ซันส์ จำกัด เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2519
- 5) บริษัท แคมเอเซียฟู้ดอินดัสตรี จำกัด เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 24 มกราคม 2520

บริษัทเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทลงทุนร่วมกันระหว่างชาวไทยกับชาวต่างประเทศ เช่น บริษัทราชโกลด์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่คนไทยถือหุ้นอยู่ 52 % นอกนั้นเป็นของต่างชาติได้แก่ ออสเตรเลีย อังกฤษ และไต้หวัน มีหุ้นร่วมกัน 48 % ซึ่งการที่มีการร่วมลงทุนกับชาวต่างชาติก็มีผลดีในแง่ได้รับเทคนิคการผลิตที่ทันสมัยรวมทั้งประโยชน์ในการตลาด สามารถมีตลาดต่างประเทศที่รับซื้อในปริมาณที่ค่อนข้างจะแน่นอน

นอกจากบริษัทเหล่านี้ ก็ยังมีบริษัทอีก 6 บริษัท ที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน ให้ผลิตอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง แต่ยังมีได้เปิดดำเนินการ ได้แก่

- 1) บริษัท เอเชียฟู้ดอินดัสเทรียล จำกัด
- 2) บริษัท ทีเค อุตสาหกรรมอาหาร จำกัด
- 3) บริษัท ยูนิคอร์ค อินเวสเมนต์ (ประเทศไทย) จำกัด
- 4) บริษัท ทรอปปิคอลแคนนิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด
- 5) บริษัท รอยฟู้ดส์ จำกัด
- 6) บริษัท รวมาลำเค็ญขนส่ง (ประเทศไทย) จำกัด

จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋องได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นับแต่ปี 2517 เป็นต้นมา และปัจจุบันก็เป็นอุตสาหกรรมที่นักลงทุนให้ความสนใจ ดังเห็นได้จากบริษัทที่เพิ่งได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนทั้ง 6 บริษัท

ข) โรงงานผลิตอาหารทะเลกระป๋องที่มีได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล

โรงงานประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดเล็ก กรรมวิธีการผลิตไม่ทันสมัยนัก และมักทำการผลิตอาหารทะเลควบคู่ไปกับการผลิตอาหารกระป๋องอื่น ๆ เช่น พวกเนื้อสัตว์กระป๋อง ผักและผลไม้กระป๋อง เป็นต้น ผลผลิตอาหารทะเลกระป๋องส่วนใหญ่จะเป็นพวกปลากระป๋อง เช่น ปลาซาร์ดีนกระป๋อง ซึ่งส่วนใหญ่จะจำหน่ายภายในประเทศ มีบางโรงงานเท่านั้นที่มีการส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ โรงงานเหล่านี้มีอยู่ประมาณ 17 โรงงาน ได้แก่

- 1) หสน. โรงงานเกียรตินิเรข (ฮ่องกงชงอิก)
- 2) หสจ. ไทยเจริญเครื่องกระป๋อง

- 3) บริษัท อาหารลักษณะโก้ จำกัด
- 4) บริษัท มาลีบางกอก จำกัด
- 5) โรงงานกวางอีวั้ง
- 6) หจก. โรงงานอาหารกระป๋องแสนคาร์ด
- 7) บริษัท ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเก็บยี่ห้อ จำกัด
- 8) หจก. พรชัยอุตสาหกรรม
- 9) บริษัท โอเซียนนิคแคนเนอร์ จำกัด
- 10) หสจ. ไทยโภชนาน้ำปลาและอาหารกระป๋อง
- 11) บริษัท ไทยรวมสินพัฒนาอุตสาหกรรม จำกัด
- 12) บริษัท เจริญอุตสาหกรรม จำกัด
- 13) บริษัท พูนสินหังง่วนอะอุตสาหกรรม จำกัด
- 14) บริษัท รอยแผลฟู๊ด จำกัด
- 15) บริษัท มหาชัยอาหารกระป๋อง จำกัด
- 16) บริษัท เอื้อเกษมอุตสาหกรรม จำกัด
- 17) บริษัท ทักมิมสามัคคีการประมง จำกัด

เป็นบริษัทในเครือของบริษัท ซาฟโคล (ประเทศไทย) จำกัด

2. การวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการปลากระป๋องของตลาด

ก) การวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการปลากระป๋องของตลาดภายในประเทศ

เนื่องจากข้อมูลปริมาณขายในแต่ละปีย้อนหลังของโรงงานผู้ผลิตปลากระป๋องแต่ละโรงงานซึ่งมีอยู่มากมายหลายโรงงานไม่สามารถที่จะหามาได้ ข้อมูลที่มีอยู่เป็นเพียง

กำลังผลิตต่อปีที่จดทะเบียนไว้ขององค์ความคุ้มครองโรงงานในการขอประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งทางโรงงานย่อมผลิตปลากระป๋องออกมาจำหน่ายตามภาวะการจำหน่ายของแต่ละโรงงาน โดยอาจสูงหรือต่ำกว่ากำลังผลิตที่จดทะเบียนไว้ได้ ดังนั้นในการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการปลากระป๋องของตลาดภายในประเทศจึงมีอัตราระทำได้

แต่อย่างไรก็ตาม จากเอกสารการศึกษาและวิจัยภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง ของฝ่ายส่งเสริมวิสาหกิจ กองบริการอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมได้รายงานผลการศึกษาซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปลากระป๋อง เป็นผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องที่เป็นที่นิยมของผู้บริโภคภายในประเทศ โดยเฉพาะปลาซาร์ดีนในซอสมะเขือเทศบรรจุกระป๋อง ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ และภาคตะวันออก โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งขาดแคลนอาหารทะเลเนื่องจากไกลแหล่งวัตถุดิบเป็นตลาดที่สำคัญและความต้องการในการบริโภคจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร นอกจากนี้แล้วจากสถิติการนำเข้าปลากระป๋องของประเทศไทย (ดังแสดงในตารางที่ 10) ยังชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีการนำเข้าปลากระป๋องในอดีตจนถึงปี 2521 ในมูลค่าที่ค่อนข้างสูง เช่นในปี 2521 นำเข้ามูลค่าถึง 12.9 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการช่วยยืนยันให้เห็นว่าความต้องการปลากระป๋องในประเทศมีปริมาณที่สูง เพราะนอกจากมีโรงงานผลิตปลากระป๋องในประเทศถึง 20 กว่าโรงงาน และมีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศแล้วก็ยังต้องมีการนำเข้ามาจากต่างประเทศอีกด้วย ไรก็ตาม อาจจะเป็นเพราะว่ามีผู้บริโภคบางส่วนที่นิยมปลากระป๋องจากต่างประเทศถึงแม้ว่าผลิตภัณฑ์ปลากระป๋องของบางบริษัทในประเทศไทยจะมีคุณภาพทัดเทียมต่างประเทศ

ข) การวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออกปลากระป๋องของประเทศไทย

ผลิตภัณฑ์ปลากระป๋องของประเทศไทยที่มีการส่งออกคือ ปลาซาร์ดีนกระป๋อง และปลาทูนากระป๋อง ซึ่งสถิติการส่งออกปลากระป๋องของประเทศไทยแยกตามประเทศผู้ซื้อได้แสดงไว้ใน ตารางที่ 11

(มูลค่าในประเทศไทย)

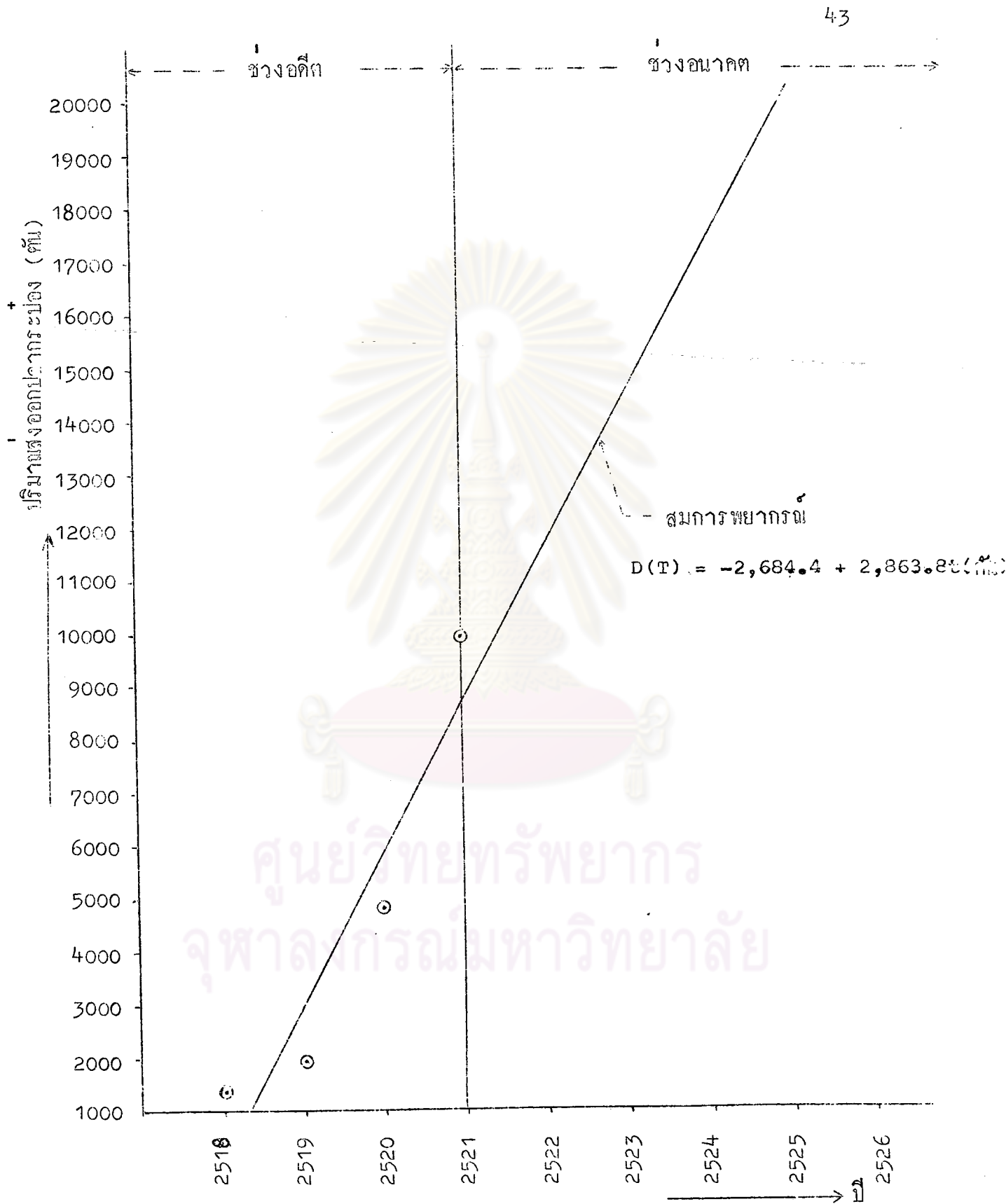
ปริมาณ : กิโลกรัม

มูลค่า : บาท (จ.ร. 10พ.)

ชื่อประเทศ	ปี 2512		ปี 2513		ปี 2514		ปี 2515		ปี 2516		ปี 2517		ปี 2518		ปี 2519		ปี 2520		ปี 2521	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
<u>เอเชีย</u>																				
ฮ่องกง	—	—	—	—	—	—	—	—	20	117	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ญี่ปุ่น			950,916	7,113,235	144,093	1,123,758	35,824	235,527	188,422	1,871,749	62,936	666,995	209,393	2,519,877	862,251	10,302,202	1,458,758	20,018,839	633,129	12,145,747
รวม (เฉพาะทวีปเอเชีย)			950,916	7,113,235	144,093	1,123,758	35,824	235,527	188,422	1,871,893	62,936	666,995	209,393	2,519,877	862,251	10,302,202	1,458,758	20,018,839	633,129	12,145,747
<u>ยุโรป</u>																				
เดนมาร์ก			3,186	44,006	—	—	—	—	—	—	4	2,880	—	—	2,475	74,159	1,047	57,952	330	29,354
ฝรั่งเศส			380	41,885	—	—	—	—	510	83,440	—	—	—	—	—	—	377	77,179	115	26,200
เยอรมนีตะวันตก			2,205	25,124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	184	14,055	34	1,345	—	—
อิตาลี			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	222	20,717	22	5,401
นอร์เวย์			1,906	52,763	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	277	32,241	2,120	142,875
โปรตุเกส			358	11,903	—	—	—	—	539	10,855	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
สเปน			—	—	528	24,818	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	5,065	900	23,941
อังกฤษ			3,375	60,890	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	740	2,122	140,575	286	22,297
รวม (เฉพาะทวีปยุโรป)			9,410	239,571	528	24,818	—	—	1,049	104,295	4	2,880	—	—	2,635	88,954	4,579	335,052	3,833	250,068
<u>อเมริกาเหนือ</u>																				
สหรัฐอเมริกา			1,554	71,650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1,468	53	2,196	1,152	24,612
รวม (เฉพาะทวีปอเมริกาเหนือ)			1,554	71,650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1,468	53	2,196	1,152	24,612
<u>อเมริกากลาง</u>																				
เม็กซิโก			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,500	266,806	—	—	—	—
รวม (เฉพาะทวีปอเมริกากลาง)			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,500	266,806	—	—	—	—
<u>แอฟริกา</u>																				
บราซิล			421,022	4,485,918	157,122	2,021,737	12,500	175,600	12,500	176,413	75,000	1,273,051	106,250	2,154,129	227,500	4,833,070	37,500	797,371	—	—
แอฟริกาใต้			134,201	643,780	—	—	—	—	—	—	51,030	915,760	36,225	700,945	50,887	978,104	1,089	23,823	—	—
ประเทศอื่นในแอฟริกา			—	—	—	—	—	—	—	—	25,000	418,975	—	—	—	—	—	—	—	—
รวม (เฉพาะทวีปแอฟริกา)			555,223	5,309,708	157,122	2,021,737	12,500	175,600	12,500	176,413	126,030	2,691,776	142,475	2,955,074	278,387	5,805,174	38,589	821,210	—	—
รวมทั้งหมด			1,513,103	12,794,224	302,543	3,180,313	48,324	411,127	201,991	2,155,604	243,970	3,271,651	357,868	5,274,951	1,155,578	16,264,404	1,497,319	21,176,850	1,381,114	12,920,467

จากตารางที่ 11 นี้ จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยเริ่มมีการส่งออกปลากระป๋องไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศตั้งแต่ปี 2513 โดยในช่วงปี 2513-2517 มีมูลค่าการส่งออกปลากระป๋องที่ต่ำ และประเทศผู้ซื้อก็มีไม่กี่ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น เช่น ลาว กัมพูชา มาเลเซีย พม่า เป็นต้น การส่งออกปลากระป๋องนี้ได้เริ่มมีการพัฒนาการส่งออกอย่างจริงจัง ในปี 2518 โดยมีมูลค่าส่งออก 34.2 ล้านบาท ซึ่งมากกว่ามูลค่าการส่งออก ปี 2517 ถึง 34 เท่า โดยในปี 2517 มีมูลค่าส่งออกเพียง 0.49 ล้านบาทเท่านั้น รวมทั้งมีการขยายตลาดไปยังประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ และโอเชียเนีย ส่วนในทวีปเอเชีย ก็ได้เพิ่มการส่งออกไปยังประเทศฮ่องกง สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ซาอุดีอาระเบีย และเลบานอน ซึ่งมูลค่าการส่งออกปลากระป๋องนี้ได้เพิ่มขึ้นเรื่อยมา โดยในปี 2520 มีมูลค่าส่งออก 146.8 ล้านบาท ส่วนปี 2521 มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 253.4 ล้านบาท นอกจากนี้ก็ได้มีการขยายตลาดไปยังประเทศในแถบแอฟริกา ปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่หารายได้เข้าประเทศที่สำคัญและมีู่ทางที่แจ่มใส

จากข้อมูลปริมาณการส่งออกในตารางที่ 11 เมื่อนำมาวิเคราะห์แนวโน้มโดยหาสมการพยากรณ์ความต้องการที่เหมาะสมกับข้อมูลที่สุกดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในภาคผนวก ค ซึ่งในที่นี้จะใช้ข้อมูลปริมาณการส่งออก ปี 2518-2521 เท่านั้น ข้อมูลปี 2513-2517 จะไม่นำมาใช้ในการคำนวณอันเนื่องมาจากว่าข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลส่งออกในช่วงที่การส่งออกปลากระป๋องของไทยยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือการส่งออกอย่างจริงจัง จึงไม่อาจนำมาใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออกปลากระป๋อง ซึ่งได้รับการพัฒนาการส่งออกอย่างจริงจัง ตั้งแต่ปี 2518 เป็นต้นมา โดยผลการวิเคราะห์แนวโน้มปรากฏว่ามีแนวโน้มการส่งออกที่เพิ่มขึ้น โดยมีสมการพยากรณ์ความต้องการที่เหมาะสมกับข้อมูลเป็นแบบ Linear Forecaster มีรูปสมการคือ $D(T) = -2684467 + 2863793t$ กิโลกรัม ($t = 1$ สำหรับปี 2518) ดังได้แสดงให้เห็นแนวโน้มการส่งออกในรูปที่ 6 และผลการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกปลากระป๋องได้แสดงไว้ในตารางที่ 12 โดยอาจสรุปได้ว่ามีปริมาณการส่งออกปลากระป๋องเพิ่มขึ้นในอัตราปีละ 2,863.8 ตัน โดยประมาณ

รูปที่ 6 แสดงแนวโน้มการส่งออกปลาระบองของประเทศไทย

ตารางที่ 12 แสดงผลการขยายการผลิตปริมาณการส่งออกปลากระป๋องของ
ประเทศไทย ปี 2522 - 2526

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณส่งออก
2522	11,634,498
2523	14,498,285
2524	17,362,064
2525	20,225,856
2526	23,089,648

3. การประเมินความต้องการผลิตกึ่งปลาคกระป๋องของโรงงานตัวอย่างในอนาคต

ทั้งนี้กล่าวไว้ในตัวขอขอมูลทางการตลาดสินค้าของโรงงานตัวอย่างว่าผลิตภัณฑ์ปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่างในปัจจุบันมีอยู่ชนิดเดียวคือ ปลาซาร์ดีนในซอสมะเขือเทศบรรจุกระป๋อง ซึ่งผลิตภัณฑ์นี้เองจะได้มีการส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศในปี 2520 มาแล้ว โดยในปี 2520 ส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศฟิลิปปินส์ประเทศเดียวเป็นปริมาณ 142,000 กิโลกรัม และมีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นโดยในปี 2521 มีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 216,680 กิโลกรัม รวมทั้งได้ขยายการส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ ศรีลังกา และไนจีเรีย ซึ่งในการส่งออกของโรงงานตัวอย่างนี้เป็นการติดต่อซื้อขายกับลูกค้าในต่างประเทศโดยตรงเป็นกราว ๆ ไร่ มิได้มีสัญญาผูกมัดการซื้อขายปลากระป๋องเป็นปีในปริมาณที่กำหนดแน่นอนลงไป รวมทั้งการส่งออกของโรงงานตัวอย่างเพื่งทำการส่งออกมา

2 ปีเท่านั้น ดังนั้นจึงทำให้ยากแก่การวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์ปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่าง

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการส่งออกปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่าง เทียบกับการส่งออกปลากระป๋องทั้งหมดของประเทศไทย จะพบว่าทางโรงงานตัวอย่างมีปริมาณการส่งออกในปี 2520 เท่ากับ 142,000 กิโลกรัม ซึ่งคิดเป็น 2.95 % ของ 4,797,519 กิโลกรัม ซึ่งเป็นปริมาณการส่งออกปลากระป๋องทั้งหมดของประเทศไทย และในปี 2521 ทางโรงงานตัวอย่างก็มีการส่งออกปลากระป๋องในปริมาณ 216,680 กิโลกรัม ซึ่งคิดเป็น 2.2% ของ 9,831,495 กิโลกรัม ซึ่งเป็นปริมาณการส่งออกปลากระป๋องทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าใน 2 ปีที่ผ่านมาทางโรงงานตัวอย่างมีแนวโน้มการส่งออกปลากระป๋องเพิ่มขึ้นในอัตราใกล้เคียงกับการเพิ่มการส่งออกทั้งประเทศ ถึงแม้ว่าจะมีการเพิ่มในอัตราที่ต่ำกว่าอยู่บ้าง และนอกจากนี้ทางโรงงานตัวอย่างได้ทำการส่งออกไปยังประเทศผู้ซื้อเพียงไม่กี่ประเทศในจำนวนผู้ซื้อที่มีอยู่มากมายของประเทศไทย (ดูตารางที่ 11 ประกอบ) เพราะฉะนั้น จึงเป็นไปได้สำหรับโรงงานตัวอย่างในอันที่จะทำการขยายตลาดให้กว้างขวางออกไป ซึ่งจะทำให้มีแนวโน้มการส่งออกที่สูงขึ้น

ในการวิจัยนี้ จะทำการประเมินความต้องการปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่าง โดยประมาณการจากส่วนแบ่งในการส่งออก โดยตั้งข้อสมมติว่า ปริมาณการส่งออกของโรงงานตัวอย่างจะยังคงเพิ่มขึ้นโดยมีแนวโน้มเดียวกับการเพิ่มขึ้นของปริมาณการส่งออกปลากระป๋องทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งในที่นี้ส่วนแบ่งในการส่งออกจะใช้ค่าเฉลี่ยของส่วนแบ่งในการส่งออกของปี 2520 และปี 2521 ซึ่งมีค่าเท่ากับ $\frac{2.95 + 2.20}{2} = 2.58\%$ จากค่าส่วนแบ่งในการส่งออกเฉลี่ยของโรงงานตัวอย่างนี้ก็จะสามารถนำไปคำนวณหาค่าประมาณของปริมาณการส่งออกของโรงงานตัวอย่างในอนาคตได้โดยคิดเทียบจากค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกปลากระป๋องของประเทศไทยในตารางที่ 12 ตัวอย่างเช่น ในปี 2522 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่างจะเท่ากับ

$$\frac{2.58}{100} \times 11,634,498 = 300,170 \text{ กิโลกรัม}$$

ผลการคำนวณทั้งหมดแสดงไว้ในตารางที่ 13 ซึ่งสรุปได้ว่า ปริมาณการส่งออกปลา
กระป๋องของโรงงานตัวอย่างจะมีการเพิ่มขึ้นในอัตราปีละ 73,885 กิโลกรัม โดยประมาณ

ตารางที่ 13 แสดงผลการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกปลากระป๋องของโรงงาน
ตัวอย่าง ปี 2522 - 2526

หน่วย : กิโลกรัม

ปี	ปริมาณส่งออก
2522	300,170
2523	374,055
2524	447,940
2525	521,825
2526	595,710

สรุปผลการวิเคราะห์

ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะการตลาดของอุตสาหกรรมเนื้อสัตว์บรรจุ
กระป๋องและอุตสาหกรรมปลากระป๋องในประเทศมาทำการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงแนว
โน้มความต้องการสินค้าเหล่านี้ในอนาคตของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้ง
ประเมินความต้องการสินค้าของโรงงานตัวอย่างในอนาคต ได้ผลการวิเคราะห์ซึ่งสรุปได้
ดังนี้คือ

ก. เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง

ผลการวิเคราะห์ที่สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะป้อนตลาดภายในประเทศ โดยมีจำหน่ายทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ และภาคตะวันออก มีบางส่วนเท่านั้นที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ซึ่งเป็นประเทศที่มีคนจีนอาศัยอยู่จึงมีรสนิยม ถูกกับรสนิยมของผลิตภัณฑ์ ไตแก๊ว ฮองกง และสิงคโปร์ ส่วนการนำเข้ามีปริมาณน้อยมาก
2. โรงงานที่ผลิตเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศ ปัจจุบันมีประมาณเพียง 6 โรงงานเท่านั้น ซึ่งเป็นโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล แต่ยังมีอีกโรงงานหนึ่ง คือ บริษัททรอปิคอลแคนนิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งยังมีได้เปิดดำเนินการ โดยบริษัทมีโครงการที่จะผลิตเนื้อกระป๋องประเภทการผลิต อาหารทะเลกระป๋อง ผักผลไม้กระป๋อง
3. ในการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการ เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศของการวิจัยปี ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องภายในประเทศย้อนหลังของโรงงานมาตรฐาน ซึ่งโรงงานมาตรฐานนี้มีผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง จำหน่ายในตลาดโดยไม่เคยประสบภาวะสินค้าไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดและทราบส่วนแบ่งในตลาดที่ค่อนข้างถูกต้องมาทำการประมาณความต้องการ เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศแต่ละปีในอดีต แล้วจึงทำการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการไปในอนาคต โดยไม่อาจทำการวิเคราะห์โดยตรง จากข้อมูลปริมาณการขายภายในประเทศทั้งหมดของเนื้อสัตว์กระป๋อง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวไม่อาจหามาได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันความต้องการ เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของตลาดภายในประเทศมีระดับค่อนข้างคงที่ ไม่มีแนวโน้มความต้องการที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและรายได้ประชากรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องมีไขมันสูงของคนไทย ซึ่งคนไทยนิยมบริโภคอาหารสดมากกว่า และก็มีอาหารชนิด

อื่น ๆ ที่สามารถแทนพวกเนื้อสัตว์กระป๋อง ดังนั้นถ้าเราทำการพยากรณ์แนวโน้มในอนาคต โดยถือว่าแนวโน้มนี้จะต่อเนื่องไปในอนาคต เราก็คงได้แนวโน้มความต้องการในอนาคตที่ระดับคงที่ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 1,065,155 กิโลกรัม

ส่วนการวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออกเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องได้ผลออกมาว่า การส่งออกไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยการส่งออกประมาณปีละ 15,811 กิโลกรัม

4. การประเมินความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงานตัวอย่าง ในตลาดภายในประเทศทำได้โดยการใช้วิธีที่ประมาณจากส่วนแบ่งตลาดของโรงงานตัวอย่าง ซึ่งได้ผลสรุปว่า ความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องของโรงงานตัวอย่างในประเทศ มีระดับค่อนข้างคงที่ ไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 266,288 กิโลกรัม ซึ่งทางโรงงานตัวอย่างควรจะได้มีมาตรการส่งเสริมการขายเพื่อเพิ่มปริมาณการขายเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องในประเทศ

ส่วนการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ทางโรงงานยังไม่เคยมีการส่งออกเนื้อสัตว์กระป๋องไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งในที่นี้ขอเสนอแนะให้ทางโรงงานตัวอย่างได้ทำการทดลองส่งผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องนี้ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่น ประเทศฮ่องกง และสิงคโปร์ ซึ่งเป็นตลาดต่างประเทศที่อาจจะจำหน่ายเนื้อสัตว์กระป๋องได้ แต่ทั้งนี้ควรที่จะได้มีการศึกษาถึงชนิดของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องที่เหมาะสมที่จะส่งออก รวมทั้งศึกษาถึงรสนิยมของผู้บริโภคในรสชาติของผลิตภัณฑ์ อันอาจทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของโรงงานให้เหมาะสมกับตลาด ซึ่งถ้าสามารถส่งออกได้สำเร็จย่อมจะเป็นการเพิ่มช่องทางระบายสินค้าของโรงงานอันเป็นการเพิ่มความเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มผลผลิตของโรงงาน

ข. ตลาดกระป๋อง

ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ตลาดกระป๋องที่มีการส่งออกมากได้แก่ปลาซาร์ดีนและปลาทูนา โดยสามารถส่งออกไปจำหน่ายทั้งในทวีปอเมริกา ยุโรป แอฟริกา เอเชีย และโอเชียเนีย สำหรับ

ตลาดภายในประเทศนิยมบริโภคปลาซาร์ดีนมากกว่า ซึ่งมีจำหน่ายทั้งภาคกลาง ภาคใต้ ภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคตะวันออก และมีการนำเข้าปลากระป๋องบางส่วนจากต่างประเทศโดยส่วนใหญ่นำเข้าจากญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา

2. โรงงานที่ผลิตปลากระป๋องในประเทศ มีอยู่ประมาณ 5 โรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งโรงงานเหล่านี้ทำการผลิตอาหารทะเลกระป๋องเป็นหลัก โดยผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ และบริษัทเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทลงทุนร่วมกันระหว่างชาวไทยกับชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ก็ยังมีอีก 6 บริษัทที่ใ้ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนแต่ยังไม่เปิดดำเนินการ โรงงานอีกประเภทหนึ่งเป็นโรงงานผลิตอาหารทะเลกระป๋องที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดเล็ก และมักทำการผลิตอาหารทะเลควบคู่ไปกับการผลิตอาหารกระป๋องอื่น ๆ เช่น เนื้อสัตว์กระป๋อง ผัก และผลไม้กระป๋อง เป็นต้น โรงงานเหล่านี้มีอยู่ประมาณ 17 โรงงาน

3. ในการวิจัยนี้ ไม่สามารถทำการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการปลากระป๋องของตลาดภายในประเทศได้ ทั้งนี้เนื่องจากไม่อาจรวบรวมข้อมูลปริมาณการขายทั้งหมดของปลากระป๋องภายในประเทศได้ แต่จากเอกสารการศึกษาและวิจัยภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอาหารทะเลบรรจุกระป๋องของฝ่ายส่งเสริมวิสาหกิจ กองบริการอุตสาหกรรม ได้รายงานไว้ว่าปลากระป๋องเป็นผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องที่เป็นที่นิยมของผู้บริโภคภายในประเทศและความต้องการในการบริโภคนี้จะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร รวมทั้งยอดปริมาณการนำเข้าปลากระป๋องของประเทศไทย มีปริมาณที่ค่อนข้างสูงถึงแม้ว่าจะมีโรงงานผลิตปลากระป๋องมากมายและมีเหลือเพื่อการส่งออก ซึ่งเป็นการช่วยยืนยันให้เห็นว่าความต้องการปลากระป๋องในประเทศมีปริมาณที่ค่อนข้างสูง

สำหรับการวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออกปลากระป๋องของประเทศไทยได้ผลสรุปว่า มีแนวโน้มการส่งออกที่เพิ่มขึ้น โดยประมาณไว้ว่าเพิ่มขึ้นในอัตราปีละ 2,863.8 ตัน

4. ผลผลิตที่ปลดภาระป้องกันของโรงงานตัวอย่างมีชนิดเดียวคือ ปลาชารุ์คิน ในซอสมะเขือเทศบรรจุกระป๋อง โดยมุ่งผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งเพิ่งจะมีการส่งออกเมื่อ 2 ปีที่แล้วมา มีส่วนที่เหลือเล็กน้อยจากการส่งออกเท่านั้นที่จำหน่ายภายในประเทศมิได้ ตั้งใจที่จะจำหน่ายภายในประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ประเมินปริมาณแนวโน้มการส่งออกปลากระป๋องของโรงงานตัวอย่างปรากฏว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราปีละ 73,885 กิโลกรัมโดยประมาณทั้งนี้ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า ปริมาณการส่งออกของโรงงานตัวอย่างจะยังคงเพิ่มขึ้นโดยมีแนวโน้มเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของปริมาณการส่งออกปลากระป๋องทั้งหมดของประเทศไทย

ในที่นี้ ขอเสนอแนะให้ทางโรงงานทำการผลิตปลากระป๋องโดยมุ่งจำหน่ายในตลาดภายในประเทศด้วย ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการบริโภคปลากระป๋องโดยเฉพาะปลาชารุ์คินกระป๋อง มีปริมาณค่อนข้างสูงและทางโรงงานตัวอย่างก็สามารถทำการจำหน่ายโดยอาศัยช่องทางจำหน่ายเดิมของพวกเนื้อสัตว์กระป๋องได้ นอกจากนี้ ทางโรงงานตัวอย่างควรที่จะไต่ถามทางขยายตลาดในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในเอเชียและแอฟริกา รวมทั้งยุโรปบางประเทศและเพิ่มผลผลิตปลาชารุ์คินกระป๋อง ซึ่งเป็นที่นิยมของต่างประเทศขึ้นอีกชนิดหนึ่ง ทั้งนี้เชื่อว่าอยู่ในวิสัยที่ทางโรงงานตัวอย่างจะสามารถกระทำได้อันจะเป็นการเพิ่มความเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเพิ่มผลผลิตของโรงงาน

ตารางที่ 14 เป็นตารางสรุปปริมาณความต้องการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องและผลิตภัณฑ์ปลาชารุ์คินบรรจุกระป๋องของโรงงานตัวอย่างตามที่ได้ประเมินไว้ตั้งแต่ปี 2522 ถึงปี 2526 โดยตัวเลขประเมินของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องนี้เป็นปริมาณความต้องการเฉพาะตลาดในประเทศเท่านั้น ส่วนตัวเลขประเมินของผลิตภัณฑ์ปลาชารุ์คินบรรจุกระป๋องก็เป็นปริมาณความต้องการเฉพาะที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ จากตารางนี้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มปริมาณความต้องการปลาชารุ์คินบรรจุกระป๋องที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ปริมาณความต้องการเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋องมีระดับคงที่ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในส่วนรวมแล้ว ย่อมชี้ให้เห็นว่าทางโรงงานตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะต้องทำการผลิต

ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการพิจารณาหาทางเพิ่มผลผลิตของโรงงานตัวอย่างนี้ จะเสนอวิธีการที่เหมาะสมกับปริมาณผลผลิตส่วนเพิ่มที่ตลาดสามารถรองรับได้

ตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินความต้องการผลิตภัณฑ์ของโรงงานตัวอย่าง
ปี 2522 - 2526

หน่วย : กิโลกรัม

ผลิตภัณฑ์	ปี 2522	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526
เนื้อสัตว์กระป๋อง ⁺	266,288	266,288	266,288	266,288	266,288
ปลาซาร์ดีนกระป๋อง ⁺	300,170	374,055	447,940	521,825	595,710
รวม	566,458	640,343	714,228	788,113	861,998

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย